

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๐/๒๕๕๕

วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ยุบพรรคศรีธนาประชาชน

ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕ พรรคศรีธนาประชาชน โดยนางสาวประสิทธิ์มณี จันทพร รองเลขาธิการพรรค ทำหน้าที่แทนหัวหน้าพรรค ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค ครั้งที่ ๔/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๕ ได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า ในคราวประชุมใหญ่สามัญพรรคศรีธนาประชาชน ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ได้มีมติ ดังนี้

(๑) เลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ จำนวน ๕ คน

(๒) เปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคศรีธนาประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๓ หมวด ๑๖ การยุบหรือเลิกพรรค ข้อ ๑๐๕ โดยยกเลิกความเดิม และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน “ข้อ ๑๐๕ พรรคมีความมุ่งมั่นที่จะสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้มั่นคงสถาพรสืบไป ฉะนั้น สมาชิกพรรคจะช่วยกันดำรงรักษาพรรคให้คงอยู่คู่ปวงชนชาวไทยจนสุดความสามารถ เว้นไว้แต่จะถูกยุบหรือเลิกตามกฎหมาย และให้ที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคมีมติเห็นชอบอนุมัติให้ยุบหรือเลิกพรรคศรีธนาประชาชนได้”

(๓) เห็นชอบอนุมัติยุบเลิกพรรคศรีธนาประชาชน เนื่องจากพรรคขาดงบประมาณในการดำเนินกิจการของพรรคในด้านต่างๆ ทำให้พรรคไม่สามารถแบกรับภาระต่างๆ ได้

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคศรีธนาประชาชน และเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคแล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๓ และพรรคมีมติให้เลิกพรรคศรีธนาประชาชน

เมื่อพรรคศรีธนาประชาชนมีเหตุต้องเลิกพรรคการเมืองตามข้อบังคับพรรค ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ (๑) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคศรีธนาประชาชน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นางสาวประสิทธิ์ธิดา จันทร์เพชร หัวหน้าพรรคสหประชาชน ซึ่งแจ้งว่า เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๔ พรรคสหประชาชนได้จัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญพรรคสหประชาชน ครั้งที่ ๒/๒๕๔๔ และมีมติ ดังนี้

- (๑) เลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ จำนวน ๕ คน
- (๒) เปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคสหประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๓ หมวด ๑๖ การยุบหรือเลิกพรรค ข้อ ๑๐๕ โดยยกเลิกข้อความเดิม และให้ใช้ข้อความดังต่อไปนี้แทน “ข้อ ๑๐๕ พรรคมีความมุ่งมั่นที่จะสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้มั่นคงสถาพรสืบไป ฉะนั้น สมาชิกพรรคจะช่วยกันดำรงรักษาพรรคให้คงอยู่คู่ปวงชนชาวไทยจนสุดความสามารถ เว้นไว้แต่จะถูกยุบหรือเลิกตามกฎหมาย และให้ที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคมีมติเห็นชอบอนุมัติให้ยุบหรือเลิกพรรคสหประชาชนได้”

(๓) ที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคสหประชาชน มีมติเห็นชอบอนุมัติให้ยุบเลิกพรรคสหประชาชน เนื่องจากพรรคขาดงบประมาณในการดำเนินงานกิจการของพรรคในด้านต่างๆ ทำให้พรรคไม่สามารถแบกรับภาระต่างๆ ได้

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๖ “ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นนายทะเบียนมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่รับคำขอจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง ควบคุมตรวจสอบการดำเนินงานของพรรคการเมือง และปฏิบัติงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๓๓ “เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง หรือรายการตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง (๕) ที่จดทะเบียนไว้กับนายทะเบียน หรือรายละเอียดที่แจ้งไว้ในแบบตามมาตรา ๓๐ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้พิจารณาแก้ไขรายละเอียดดังกล่าว

การเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้รับแจ้งการตอบรับการเปลี่ยนแปลงจากนายทะเบียน และให้นำมาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมืองไม่แจ้งการเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งภายในระยะเวลาดังกล่าวให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้น ภายในระยะเวลาที่กำหนด การแก้ไขรายการที่ได้ประกาศไว้ตามมาตรา ๑๘ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๖๕ “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๕ หรือ
มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่ง ยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคศรีทธา ประชาชน ด้วยเหตุที่พรรคศรีทธาประชาชนมีมติ (โดยที่ประชุมใหญ่ของพรรค) ให้ยุบพรรค ซึ่งเป็นไป ตามข้อบังคับของพรรคนั่นเอง กรณีต้องด้วยมาตรา ๖๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบกับหัวหน้าพรรคศรีทธาประชาชนได้ชี้แจงว่า มีเจตนา ขอยุบพรรคโดยสุจริต เนื่องจากพรรคขาดงบประมาณในการดำเนินกิจการของพรรคและขอให้ศาล รัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคศรีทธาประชาชนด้วย จึงมีเหตุที่จะยุบพรรคศรีทธาประชาชน

ด้วยเหตุผลดังได้วินิจฉัยมา อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคศรีทธาประชาชน

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ